

KULFYRET PÅ HALSSKOV

Fra strandpromenaden ved Korsør Sydstrand har du en fabelagtig udsigt over vandet og næsten altid udsigt til 3 eller 4 store fragt- eller tankskibe, der går gennem bæltet og under Storebæltsbroen. Det foregår trygt og sikkert med moderne elektronisk navigation. Skulle et tankskib komme ud af kurs, kolliderer det ikke med de ankerblokke, der fastholder broens kabler. Skibet vil grundstøde på kunstige øer anlagt omkring ankerblokkene. Men sådan har det ikke altid været. At sejle gennem de danske farvande var i århundreder både kompliceret og risikabelt. Kysten er lav, og der skal styres ind og ud mellem sandrev på lave vanddybder. Utallige strandinger og forlis medførte med tiden en storm af klager til de danske myndigheder. I 1200-tallet lykkedes det omsider at få opstillet et primitivt bållyr ved det farlige Falsterbo Rev. Øresund var den korteste og mest benyttede sejlroute. For at imødekomme stadigt mange vrede skippere, blev der i 1560 ved kongelig anordning opsat vippefyre på Skagen, Anholt og Kullen. Ved Storebæltsruten var de oplagte varselspunkter Sprogø og Halsskov. En sidevej til Revvej på Halsskov hedder med god grund *Lygtebakken*, den ender blindt ved en høj morænebakke ud til kysten. Her på knolden, 16 meter over havet, blev senest i 1727 af postvæsenet opstillet et vippefyre, særligt af hensyn til postruten over bæltet. På et vippefyre er et brændende eller glødende bål anbragt i en jernkurv, der vippes op på en lang bjælke. Vippefyret blev efterfulgt af et fast blusfyre med en kurv, hvor stenkul lå og glødede. I 1801 byggede man et mere avanceret kulfyre på Lygtebakken, og det er i dag det sidste tilbageværende af slagsen i Danmark, muligvis i Europa. Den ganske elegante bygning er opført af gule flensborgsten, fire trapper med smedejernsgelænder fører op til bålet, så fyrmesteren med vinden i ryggen altid kunne vedligeholde bålet uden at få røg og gnister i hovedet. I 1810 blev dette fyre suppleret med et moderne spejlfyre, i 1856 ændret til linsefyre. Dette fyre var placeret bag kulfyret op ad en ussel vagthytte for fyrpasseren. I 1894 byggede man på samme sted den *fyrmesterbolig*, som står i dag. På gavlen er der anbragt et lavt linsefyre. Sådan står i dag på toppen af Lygtebakken to historiske fyranlæg. Kulfyret blev lejlighedsvist taget i brug som reserve helt frem til 1904, da det viste sig, at de glødende kul i tåget vejr var mere synlige end lyset fra det moderne linsefyre. Fyret på Halsskov blev endeligt slukket i 1927, bla. erstattet af ”Koen” og ”Tyren”, to brølende sirener ude på vandet. Fyrmesterboligen blev i 1957 købt af skibsfører Svend Aage Jørgensen, og kulfyret året efter overtaget af Korsør Kommune. I 1959 blev kulfyret fredet. Det er en kommunes pligt at vedligeholde fredede bygninger på kommunal grund. Siden 2013 er kulfyret tildækket af en højst nødvendig presenning. Slagelse Kommune har ikke midler til at istandsætte kulfyret, der langsomt bliver til ruin. Nede fra strandpromenaden skimter man fyrmesterboligen med gavlfyret. Det presenningsdækkede kulfyre på toppen kan ikke bese, da det ligger bag ved den private ejendom. Lygtebakken er ud mod vandet stærk tilgroet af bukketorn og hegnet med pigtråd. En forfalden og livsfarlig trappe klamrer sig endnu til den stejle skrænt, trappen er fra 2006. *Bevaringsforeningen for Korsør og omegn* kæmper energisk for fyranlægget, der med en unik beliggenhed kunne være en stor turistseværdighed, eventuelt et museum for det danske fyrvæsen. Men snart har vi kun en ruin. Det er bevaringsforeningens ønske, at Slagelse Kommune udarbejder en bevarende lokalplan for området, men på længere sigt skal der skaffes interesse og penge til formålet: At restaurere fyranlægget og gøre det offentlig tilgængeligt som den attraktion det er.

Chr. Balslev på vegne af *Bevaringsforeningen for Korsør og omegn*.

Kilde: *Trap Danmark*, 6. udgave

Foto Børge T. Andersen